

ناکامی های ولیعهد جوان

مرگ جمال خاشقچی روزنامه نگار سعودی این روزها به مهم ترین خبر رسانه های مهم جهان تبدیل شده و زلزله ای در کاخ های پادشاهی عربستان و نظام سلطنتی و موروثی آن به دنبال داشته است.

به گزارش آران نیوز: این زلزله به دنبال خود پس لرزه هایی را نیز دارد که اکنون یکی پس از دیگری در عربستان ابتدا به عنوان پیش خبر و در ادامه نیز خبر منتشر می شود که در این ارتباط می توان از اخبار غیررسمی در خصوص برخی تحرکات برای برکناری محمد بن سلمان ولیعهد و عادل الجبیر وزیر خارجه عربستان و چند تن از مقام ها و مسوولان امنیتی به عنوان مصادیق آن نام برد.

ولیعهد جوان امروز عربستان از سال 2009 با فعالیت در تشکیلات محلی ریاض وارد عالم سیاست شد و با جلوس سلمان بن عبدالعزيز بر تخت پادشاهی این کشور بعد از عبدالله بن عبدالعزيز پای وی به وزارت دفاع عربستان از 25 مارس 2015 میلادی باز شد.

وی در ادامه افزایش قدرت و در پی یک کودتای خاموش در 21 ژوئن سال 2017 با عزل امیر محمد بن نایف از مقام ولیعهدی جانشین وی شد.

چند ماه پس از روی کارآمدن محمد بن سلمان برخی اقدامات وی در این کشور مانند بازداشت و زندانی کردن برخی شاهزاده های سعودی موجی از نگرانی را در عربستان ایجاد و موجب فرار برخی از آنان به خارج از این کشور شد که یکی از این افراد نیز که بیشتر دارای پست مشاور نیز بود خاشقچی بود.

محمد بن سلمان علاوه بر برخی اقدامات در صحنه داخلی این کشور در ارتباط با سیاست خارجی نیز دست به اقداماتی زد تا بتواند عربستان را به عنوان یکه تاز در بین کشورهای عربی نشان دهد.

از دیر باز در طول تاریخ یکصد ساله کشورهای عربی عربستان به خاطر برخورداری از دو نعمت حج و نفت و سودهای سرشار آنها تلاش داشت تا با استفاده از قدرت مالی برخی سیاست های خود را در کنار برخی کشورهای تاثیرگذار عرب پیش ببرد.

با روی کار آمدن محمد بن سلمان این تلاش ها علاوه بر استفاده از بعد مالی بر امور سیاسی در درجه اول کشورهای عربی و در مرحله بعد منطقه نیز گسترش یافت و وی سعی کرد تا با کنار زدن نقش برخی از این کشورها با استفاده از موقعیت مالی خود ضمن افزایش قدرت نظامی و خریدهای نجومی تسلیحاتی از کشورهای مختلف غربی نظیر امریکا ، انگلیس ، فرانسه ، اسپانیا، آلمان و سوئد و خرید امتیازات برخی رسانه های معروف در غرب برای پیشبرد سیاست های خود یکه تازی هایی را نیز در صحنه سیاسی خصوصا در ارتباط با کشورهایی مانند سوریه ، لبنان ، عراق و یمن ایفا کند.

البته برخی از این سیاست ها به خاطر رویاهایی که ولیعهد جوان عربستان در سر داشت از زمان پست وزارت دفاعی وی آغاز شده بود ولی با افزایش قدرت محمد بن سلمان شکل شدیدتری به خود گرفت و گسترده تر شد.

وی دو ماه بعد از انتخاب به عنوان وزیر دفاع یعنی در 23 ژانویه سال 2015 به خاطر وجود برخی پشتیبانی ها از سوی غربی ها که برای اجرای سیاست های آتی خود بر روی ولیعهد جوان عربستان حساب باز کرده بودند به پشتوانه سلاح های پیشرفته دریافتی از غرب عملیات ' توفان قاطعیت ' را به امید پایان دادن چند روزه به مناقشه یمن به این کشور آغاز کرد که بر خلاف انتظار غربی ها تا امروز ادامه دارد و هر روز بر ناکامی های عربستان و ائتلاف ایجاد شده در این خصوص افزوده می شود.

اکنون ولیعهد جوان عربستان به خاطر طولانی شدن جنگ در یمن ، استفاده از سلاح های پیشرفته غربی برای بمباران مردم بی گناه و زنان و کودکان یمنی ، قتل عام شمار زیادی از مردم غیرنظامی این کشور به خاطر بمباران جنگنده های پیشرفته علیه مراکز غیرنظامی و اتوبوس های حامل آوارگان و دانش آموزان، گسترش وبا ، سوء تغذیه و مرگ و میر بیماران یمنی به خاطر محاصره و ممنوعیت سفر به خارج برای مداوا بشدت از سوی سازمان های مدافع حقوق بشر و برخی کشورهای غربی تحت فشار است.

وی از یک سو نمی تواند به خاطر ائتلافی که همراه با امارات علیه یمن ایجاد کرده است ، دست بردارد چرا که چنین کاری هزینه حیثیتی سنگینی برای ریاض و به خصوص شخص ولیعهد بعد از هزینه روزانه 200 میلیون دلاری در یمن دارد و از سوی دیگر بشدت از طرف کشورهای بسیاری در جهان به خاطر فجایع انسانی در یمن تحت فشار است و در کنار این همه نیروهای یمنی نیز با پای برهنه روزگار را برای این شاهزاده سعودی سیاه کرده اند تا جایی که مجبور به استفاده از مزدوران خارجی به جای نیروهای سعودی برای مقابله با آنان شده است.

در سوریه نیز وضعیت عربستان به عنوان مهم ترین حامی تروریست ها بسیار خراب تر از یمن است. این کشور بعد از هشت سال حمایت های تمام قد از تروریست ها و تامین هزینه های مالی و تسلیحاتی آنان در کنار ترکیه و برخی کشورهای همسایه سوریه اکنون با دستان خالی مجبور است خود را کنار کشیده و برای کاهش این شکست سنگین پیشنهادهایی را به طرف سوری برای بیرون راندن ایران و حزب الله از سوریه در ازای بازسازی کامل این کشور داده که این تیر ریاض نیز به سنگ خورده است. عربستان که تا دیروز نمی توانست سیاست های مستقل سوریه را در برخی مجامع عربی و بین المللی تحمل کند و به دنبال

ساقط کردن نظام قانونی این کشور بود اکنون باید در صحنه های مختلف سوریه قدرتمند و خارج شده از بحران با تجربه هشت ساله را تحمل کند که به مراتب قوی تر از گذشته تلاش دارد تا به سیاست های خود ادامه دهد و اکنون برخی کشورهای خارجی و خصوصا عربی با چراغ خاموش به خاطر رسوایی های گذشته مجبور هستند تا سفارتخانه های خود را با رایزنی های پشت پرده در دمشق بازگشایی کنند.

در اتحادیه عرب نیز رایزنی هایی برای بازگشت سوریه به آن به خاطر اخراج از سوی برخی کشورهای مهم آن مانند عربستان در جریان است و مسوولان برخی کشورها برای این مهم پیش قدم شده اند و این تحرکات نمی تواند بدون چراغ سبز عربستان باشد و ریاض از هم اکنون باید این موضوع را مد نظر داشته باشد که سوریه خارج شده از بحران آن کشور وارد شده در بحران نیست و از این پس به خاطر تلاش های دمشق شکست سیاست های ریاض در صحنه های مختلف منطقه ای و عربی یکی پس از دیگری ادامه خواهد داشت.

در عراق نیز عربستان پس از سال های حمایت از اقدامات تروریستی به خاطر از دست دادن قدرت از سوی سنی های این کشور و به خاطر بی نتیجه بودن چنین اقداماتی به دنبال کشته و یا زخمی شدن بسیاری از شهروندان عراقی در سال های اخیر خصوصا به دنبال روی کارآمدن محمد بن سلمان تغییر یافته و نقش آفرینی در صحنه سیاسی بیش از پیش افزایش یافته است.

در راستای این سیاست روابط دو کشور با بازگشایی دوباره سفارتخانه عربستان در بغداد و کنسولگری های آن در برخی شهرهای عراقی آغاز شد که اندکی پس از آن به خاطر برخی تحرکات مشکوک سفیر این کشور در عراق مانند دخالت در امور داخلی عراق و دیدار با برخی شخصیت های عراقی عذر وی خواسته و پس از یک و نیم سال تا مر السهبان اخراج شد.

ریاض به دنبال انتخابات پارلمانی اردیبهشت ماه 1397 در عراق تلاش های بسیاری برای تاثیرگذاری بر این انتخابات کرد و در این راه با ایجاد اتاق فکر و هماهنگی در عربستان و اعزام برخی ماموران خود به عراق و هماهنگی با برخی شخصیت های مهم در این کشور با استفاده از دلارهای نفتی تلاش کرد تا مسیر انتخابات را به سمت سیاست های مورد نظر خود تغییر دهد.

قبل از این اقدامات عربستان با استفاده از آغاز روابط خود با عراق دست به برخی اقدامات عمرانی مانند ایجاد ورزشگاه در برخی شهرها و اقدامات مشابه با هدف جذب و جلب جوانان عراقی شده بود.

همه این فعالیت های عربستان در عراق در روزهای اخیر به دنبال انتخاب رییس جمهوری و نخست وزیر عراق به یکباره ناکام ماند و تیر ریاض به سنگ خورد.

در لبنان نیز عربستان با توجه به نقش سنتی خود در این کشور و وجود برخی نسبت های فامیلی با مسوولان لبنانی تلاش های زیادی برای تاثیرگذاری در انتخابات پارلمانی آن کرد ولی در نهایت نتوانست به اهداف مورد نظر خود برسد و اکنون با وجود گذشت چند ماه از پایان انتخابات و مشخص شدن نخست وزیر از سوی رییس جمهوری لبنان تشکیل دولت با مشکل مواجه شده است و افق های پیش رو حکایت از آن دارد که به خاطر برخی زیاده خواهی ها و جبران برخی شکست های در جریان انتخابات به این زودی دولت در این کشور تشکیل نخواهد شد.

در داخل عربستان نیز در روزهای اخیر تلاش ولیعهد این کشور برای برگزاری یک کنفرانس بین المللی سرمایه گذاری با عنوان داووس صحرا به خاطر فاش شدن نقش وی در قتل فجیع خاشقچی از سوی بسیاری از مقام های غربی زیر سوال رفته است و آنان سفر خود به عربستان را لغو کرده و حتی فرانسه اعلام کرده است که بسیاری از سفرهای سیاسی مقام های خود به عربستان را لغو می کند.

برخی از شخصیت های عربستانی نیز در روزهای اخیر ادامه ولیعهدی محمد بن سلمان را به خاطر برخی اقدامات و جنایت اخیر زیر سوال بوده و خواستار برکناری وی و تعیین شخص دیگری به جای وی شده اند.

در همین حال بر اساس اخبار منتشر از عربستان شماری از شاهزادگان این کشور در روزهای اخیر گزینه جدیدی را به جای محمد بن سلمان برای ولیعهدی آینده این کشور انتخاب کرده اند و اخبار منتشره از داخل محافل سعودی حکایت از آن دارد که به خاطر تضعیف شدن موقعیت محمد بن سلمان در روزهای اخیر زاویه شاهزادگان با وی در حال افزایش است و ولیعهد نیز این روزها از ترس جان خود بسیاری از دیدارها و ملاقات ها را لغو و شب ها در وزارت دفاع و یا کشتی شخصی خود در دریا به استراحت می پردازد.

با توجه به آنچه که گذشت باید گفت که ولیعهد جوان سعودی با وجود حمایت های گسترده کشورهای غربی از وی به خاطر خرید های تسلیحاتی هنگفت از غرب و ارایه مشورت ها و رایزنی های گسترده با برخی شخصیت های رسانه ای غربی یک نکته اساسی را فراموش کرده است و آن این که زمان زدن و فرار کردن به خاطر وجود رسانه های مختلف مجازی و غیرمجازی به پایان رسیده است و اکنون باید تقاض برخی خون های ریخته شده ناشی از سیاست های خود را در یمن ، سوریه ، عراق و اقدامات تروریستی در برخی کشورها را بدهد و می توان پیش بینی کرد که چنین روزی برای ثبت در تاریخ عربستان دیر نخواهد بود.

از داود پورصحت